

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยเรื่องการพัฒนา รูปแบบกิจกรรมการศึกษานอกระบบ โรงเรียนตามแนวคิด นีโอฮิวแมนนิสและการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคของ นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน ผู้วิจัยได้ออกแบบการดำเนินการ 3 ขั้นตอน แต่ละขั้นตอนมี ดังนี้

ขั้นที่ 1 การศึกษาสถานการณ์ความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน

ขั้นที่ 2 การพัฒนา รูปแบบกิจกรรมการศึกษานอกระบบ โรงเรียนตามแนวคิด นีโอฮิวแมนนิสและการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน

ขั้นที่ 3 การทดลองใช้และศึกษาปัจจัย ปัญหาจากการใช้รูปแบบกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน

รายละเอียดวิธีดำเนินการวิจัยแต่ละขั้น มีดังนี้

ขั้นที่ 1 การศึกษาสถานการณ์ความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน

การศึกษาด้านความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน มีจุดประสงค์เพื่อสำรวจภาพรวมของความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยสร้างแบบวัดความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรค โดยศึกษาจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ ทฤษฎีความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรค ของ Stoltz (1997) เพื่อสร้างข้อคำถาม โดยวัดจากมิติ 4 มิติ คือ การควบคุม การค้นหาสาเหตุและรับผิดชอบ ต่อปัญหา ผลกระทบที่จะมาถึง และความคงทน

1.1 ผู้วิจัยตรวจสอบคุณภาพแบบวัดความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรค ด้านความตรงตามโครงสร้าง (Construct Validity) ซึ่งเป็นความสอดคล้องระหว่างลักษณะพฤติกรรมในข้อคำถามกับพฤติกรรมที่เป็นโครงสร้างที่กำหนดไว้ในทฤษฎี โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ

จำนวน 5 ท่าน นำผลมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรม (IC) แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนี IC เท่ากับ 0.5 หรือมากกว่าขึ้นไป (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543) นอกจากนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิยังตรวจสอบความครอบคลุมของข้อคำถาม ความเหมาะสมชัดเจนด้านภาษา ผู้วิจัยนำผลมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยใช้เทคนิคการทดสอบกับกลุ่มที่รู้จัก (Known Group Method) (ประคอง วรรณสูตร, 2542) โดยนำแบบวัดไปทดลองใช้กับอาสาสมัครที่มีลักษณะหรือประสบการณ์ความสามารถในการเผชิญฟันผุอุปสรรคระดับสูงและระดับต่ำ จำนวน 20 คน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

1.2 ผู้วิจัยตรวจสอบความเที่ยงแบบวัดความสามารถในการเผชิญและฟันผุอุปสรรค โดยนำแบบวัดดังกล่าวไปทดลองใช้กับอาสาสมัครนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 38 คน แล้วนำคะแนนจากแบบวัดมาหาค่าความเที่ยงโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ .91

1.3 ลักษณะและเกณฑ์การให้คะแนนแบบวัดความสามารถในการเผชิญและฟันผุอุปสรรค แบบวัดความสามารถในการเผชิญและฟันผุอุปสรรคมีลักษณะเป็นมาตรวัดทัศนคติตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert) โดยกำหนดช่วงความรู้สึกของบุคคลออกเป็น 5 ระดับ ข้อคำถามเกี่ยวข้องกับสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความรู้สึกหรือพฤติกรรมที่ตอบสนองต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ข้อคำถามครอบคลุมองค์ประกอบ 4 มิติ คือ การควบคุม การค้นหาสาเหตุและรับผิดชอบต่อปัญหา ผลกระทบที่จะมาถึง และความคงทน มีรายละเอียด ดังนี้

มิติของความสามารถในการเผชิญและฟันผุอุปสรรค	จำนวน (ข้อ)	ข้อคำถามที่
การควบคุม	12	1,2,3,4,17,18,19,20,33,34,35,36
การค้นหาสาเหตุและรับผิดชอบต่อปัญหา	12	5,6,7,8,21,22,23,24,37,38,39,40
ผลกระทบที่จะมาถึง	12	9,10,11,12,25,26,27,28,41,42,43,44
ความคงทน	12	13,14,15,16,29,30,31,32,45,46,47,48
จำนวนรวม	48 ข้อ	

เกณฑ์การให้คะแนนแบบวัดความสามารถในการเผชิญและฟันผุอุปสรรค มีดังนี้
ข้อคำถามที่มีความหมายเชิงบวก

ผู้เรียนเลือกระดับความรู้สึกหรือพฤติกรรม มากที่สุด ได้รับ 5 คะแนน

ผู้เรียนเลือกระดับความรู้สึกหรือพฤติกรรม มาก ได้รับ 4 คะแนน

ผู้เรียนเลือกระดับความรู้สึกรู้สึกหรือพฤติกรรม ปานกลาง	ได้รับ	3	คะแนน
ผู้เรียนเลือกระดับความรู้สึกรู้สึกหรือพฤติกรรม น้อย	ได้รับ	2	คะแนน
ผู้เรียนเลือกระดับความรู้สึกรู้สึกหรือพฤติกรรม น้อยที่สุด	ได้รับ	1	คะแนน

ข้อคำถามที่มีความหมายเชิงลบ

ผู้เรียนเลือกระดับความรู้สึกรู้สึกหรือพฤติกรรม มากที่สุด	ได้รับ	1	คะแนน
ผู้เรียนเลือกระดับความรู้สึกรู้สึกหรือพฤติกรรม มาก	ได้รับ	2	คะแนน
ผู้เรียนเลือกระดับความรู้สึกรู้สึกหรือพฤติกรรม ปานกลาง	ได้รับ	3	คะแนน
ผู้เรียนเลือกระดับความรู้สึกรู้สึกหรือพฤติกรรม น้อย	ได้รับ	4	คะแนน
ผู้เรียนเลือกระดับความรู้สึกรู้สึกหรือพฤติกรรม น้อยที่สุด	ได้รับ	5	คะแนน

สำหรับระดับความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับสูง ระดับปานกลาง และระดับต่ำ โดยใช้สูตรการหาความกว้างอัตราภาคั่น และแปลผลดังนี้ (รัตนา สิริพานิช, 2533)

$$\text{อัตราภาคั่น} = \frac{\text{พิสัย}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{\text{คะแนนสูงสุดรายข้อ (5) - คะแนนต่ำสุดรายข้อ (1)}}{\text{จำนวนชั้น (5)}} = 0.8$$

นำมาแบ่งคะแนนเฉลี่ย

คะแนนเฉลี่ย	การแปลผลระดับคะแนน
4.21-5.00	ผู้เรียนมีความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค อยู่ในระดับสูง
3.41-4.20	
2.61-3.40	ผู้เรียนมีความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค อยู่ในระดับปานกลาง
1.81-2.60	ผู้เรียนมีความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค อยู่ในระดับต่ำ
1.00-1.80	

2. ผู้วิจัยนำแบบวัดความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค ไปใช้กับนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน เพื่อนำผลมาอธิบายภาพรวมสถานการณ์ความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน โดยดำเนินการ ดังนี้

2.1 ผู้วิจัยคัดเลือกสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ตามการจัดอันดับมหาวิทยาลัยในปีการศึกษา 2548 โดยนิตยสารไทม์ โดยคัดเลือกสถานศึกษาที่มี

การเรียนการสอนด้วยภาษาไทย 5 อันดับแรก คือ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มหาวิทยาลัยรังสิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ และมหาวิทยาลัยศรีปทุม

2.2 ผู้วิจัยสืบค้นข้อมูลจำนวนนักศึกษาทั้งหมดของมหาวิทยาลัย 5 แห่ง ในปีการศึกษา 2550 (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2551) โดยในแต่ละมหาวิทยาลัยมีจำนวนนักศึกษาเฉลี่ย 21,000 คน เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวนเฉลี่ย 5,300 คน ผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Yamane(1967) ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยละ 400 คน

2.3 ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลจำนวนคณะที่เปิดการเรียนการสอน ในแต่ละมหาวิทยาลัย แล้วดำเนินการคำนวณหาจำนวนนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ในแต่ละคณะ แล้วจึงสุ่มอย่างง่าย เพื่อสำรวจความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค ทั้งนี้ ครอบคลุมทุกคณะในแต่ละสถาบัน

ขั้นที่ 2 การพัฒนารูปแบบกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน

การพัฒนารูปแบบกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยวางแผนการเรียนการสอน ดังนี้

1.1 ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาเนื้อหาทั้งหมดในหลักสูตร ครอบคลุมรายละเอียด แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค แนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและการจัดกิจกรรม และแนวคิดการเรียนรู้ร่วมกัน หลังจากนั้น ผู้วิจัยกำหนดเนื้อหาในกิจกรรมเรียนรู้ ดังนี้

1.1.1 ความรู้ทางวิชาการเรื่องความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค

ครอบคลุมเรื่อง พลังความสำเร็จความหมายและความสำคัญของความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค ทฤษฎีพื้นฐานของความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค ภาษาของผู้ล้มเลิก ผู้ตั้งแคมป์ ผู้ปีนเขา ลักษณะปัญหาอุปสรรคในชีวิตและปัจจัยส่งผลกระทบต่อตนเอง ทบสนองการใช้กลไกการป้องกันและการแก้ไข ค้นหาความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคของตนเอง หลักการสำคัญในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค : การควบคุม การค้นหาสาเหตุและความรับผิดชอบ วิเคราะห์ผลกระทบและการแพร่กระจาย และความคงทน กลวิธีพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค (Stoltz, 1997)

นอกจากนี้ ยังมีทักษะที่ช่วยเพิ่มความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อดี ข้อบกพร่องและปรับปรุงตนเอง การคิดอย่างมีระบบ การวางแผนเป้าหมายในชีวิต ทักษะการแก้ปัญหา พฤติกรรมกล้าแสดงออก ฯลฯ (ธีระศักดิ์ กำบรณารักษ์, 2551)

1.1.2 กิจกรรมตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส เพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค ครอบคลุมเรื่อง การมองโลกบวก การสร้างพลังแห่งความเชื่อมั่น การให้กำลังใจตนเองและผู้อื่น การผ่อนคลายด้วยเสียงเพลงและการทำสมาธิ การฝึกพลังจินตนาการเพื่อผ่อนคลายและเพิ่มความสำเร็จ การฝึกสติด้วยโยคะและการบริหารกายเกาซิกิ การสร้างภาพพจน์ที่ดีต่อตนเอง การควบคุมอารมณ์และสื่อสารทางบวก (เกียรติวรรณ อมาตยกุล, 2542; 2543; 2545; 2546)

การศึกษาเนื้อหาในหลักสูตร ผู้วิจัยศึกษาความรู้เพิ่มเติมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรม ได้แก่ เข้าร่วมการฝึกอบรมหลักสูตร โยคะฝึกจิตพิชิตโรค วันที่ 23 มีนาคม ถึง 8 มิถุนายน 2551 โดย อาจารย์จุฑาภรณ์ สกุลศักดิ์ ฝึกโยคะ สมาธิ ตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส เริ่มเดือนสิงหาคม 2551 ทุกวันอาทิตย์ เวลา 9.00-11.00 น. ณ โรงเรียนอมาตยกุล ฝึกอบรมหลักสูตร EQ-AQ การเสริมสร้างประสิทธิภาพและความสำเร็จในการทำงาน วันที่ 9-10 ตุลาคม 2551 โดย ผศ. ชีระศักดิ์ กำปรรณารักษ์ ฝึกอบรมหลักสูตรการสร้างพลังและความสำเร็จของชีวิตด้วยจิตวิทยานีโอฮิวแมนนิส วันที่ 13-14 ธันวาคม 2551 โดย รศ. ดร. เกียรติวรรณ อมาตยกุล ฝึกอบรมหลักสูตร โยคะศาสตร์ สัมพันธภาพกาย ใจ วันที่ 31 กรกฎาคม ถึง 2 สิงหาคม 2552 โดย คุณบุญส่ง ประสังข์ชอบ คุณวิไล วงศ์อนันต์คุณ เป็นต้น

1.2 ผู้วิจัยกำหนดวัตถุประสงค์เรียนรู้ ประกอบด้วย 2 ส่วน ส่วนที่ 1 คือวัตถุประสงค์เรียนรู้วัดความรู้เรื่องทฤษฎีความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค และส่วนที่ 2 คือวัตถุประสงค์เรียนรู้วัดกระบวนการทำงานในกลุ่มย่อย ผู้วิจัยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมคิด พุดคุยเกี่ยวกับทักษะกระบวนการกลุ่มที่จำเป็น และควรได้รับความรู้เพิ่มเติม

1.3 ผู้วิจัยกำหนดกิจกรรมเรียนรู้ ตัวงาน วัสดุอุปกรณ์ โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ ประกอบด้วย การฝึกปฏิบัติรายบุคคลและเป็นกลุ่ม การใช้กิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน เช่น การอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้ และความรู้สึก การแก้ปัญหา ร่วมกัน การสอนโดยเพื่อน การใช้กรณีศึกษา การจัดระบบข้อมูลในการนำเสนอ การใช้เกมแบบทดสอบหรือแบบวัดคุณลักษณะ การทำงานร่วมกันในกลุ่มย่อยตามขั้นตอน การสร้างผลงานที่มีความชัดเจนร่วมกัน ฯลฯ (Barkley et al., 2005; Smith and MacGregor, 1992) การจัดกิจกรรมเรียนรู้ร่วมกันยึดหลักองค์ประกอบความร่วมมือกัน คือ การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน การมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด การตรวจสอบความรับผิดชอบรายบุคคลและกลุ่ม ทักษะทางสังคม และกระบวนการกลุ่ม (Johnson and Johnson, 2000)

1.4 ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การประเมินผล ประกอบด้วยการวัด 2 ส่วน คือ วัดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาทฤษฎีความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค อยู่ในเกณฑ์ 80 % และ วัดกระบวนการทำงานในกลุ่มย่อย อยู่ในเกณฑ์ 80 % (สุวิมล ตีรกานันท์, 2551) หลังจากนั้น

ผู้วิจัยให้ผู้เรียนพูดคุย แสดงความคิดเห็นเห็นแก่ผลกระทบประเมินผล เป็นข้อตกลงร่วมกันระหว่างกลุ่มผู้เรียนและผู้สอน

1.5 ผู้วิจัยจัดระบบกลุ่ม มีแนวทาง ดังนี้

1.5.1 ขนาดของกลุ่ม ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มผู้เรียน 2-6 คน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถมีปฏิสัมพันธ์กันได้อย่างทั่วถึง ทุ่มเทในภาระรับผิดชอบของตน

1.5.2 จัดผู้เรียนเข้ากลุ่ม ดำเนินการหลายวิธี เช่น ให้ผู้เรียนเลือกเพื่อนเอง วิธีจับสลาก สุ่มด้วยหมายเลข เป็นต้น

1.5.3 ลักษณะสมาชิกกลุ่ม ผู้เรียนมีอิสระในการเลือกสมาชิกกลุ่มเพราะพื้นฐานชีวิตและประสบการณ์ของสมาชิกแต่ละคนแตกต่างกัน กลุ่มจะได้รับแนวคิด มุมมอง การให้เหตุผลและวิธีการแก้ปัญหาหลายวิธีซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน

1.5.4 การพบกลุ่ม กำหนดการพบกลุ่มต่อเนื่องเป็นเวลา 3 เดือน ตามแผนการฝึกอบรมพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค

1.5.5 กำหนดบทบาทสมาชิกในกลุ่ม ผู้เรียนมีอิสระบริหารกลุ่มเอง โดยเลือกสมาชิกทำหน้าที่ผู้บันทึก ผู้รายงาน ผู้อำนวยการความสะดวก ผู้รักษาเวลา ผู้สังเกตการณ์ แต่ในบางกิจกรรม ขนาดกลุ่มเล็กก็ต้องการสมาชิกเพียง 1-2 คน มาทำหน้าที่หลัก อย่างไรก็ตาม ผู้เรียนต้องสลับเปลี่ยนหมุนเวียนกันทำหน้าที่ในกลุ่ม

1.6 จัดหาแหล่งเรียนรู้ ผู้เรียนร่วมจัดหาแหล่งเรียนรู้เพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องได้โดยนำเสนอในห้องอบรม นอกจากนี้ ผู้วิจัยเป็นผู้อำนวยความสะดวก จัดแหล่งเรียนรู้สำคัญ คือ เพื่อนสมาชิกของผู้เรียนที่มีพื้นฐานชีวิต และประสบการณ์แตกต่างกันให้มาร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น แบ่งปันประสบการณ์และมุมมองการแก้ไขปัญหา ผู้วิจัยแนะนำหรือชี้แนะในการหาความรู้ต่างๆ เช่น หนังสือ บุคคลที่สามารถให้ข้อมูล แหล่งค้นคว้า เป็นต้น

1.7 ผู้วิจัยจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ สถานที่จัดกิจกรรมการศึกษาในการวิจัยครั้งนี้คือ ห้องประชุมใหญ่ ซึ่งโต๊ะและเก้าอี้ถูกเคลื่อนย้ายได้ง่าย สะดวกต่อการฝึกปฏิบัติรายบุคคลและกลุ่ม รวมถึงการดำเนินกิจกรรมเรียนรู้ร่วมกันในรูปแบบต่างๆ เช่น การอภิปราย เกม การแสดงละคร การนำเสนอ ฯลฯ

2. ผู้วิจัยสร้างแผนการเรียนการสอนและกำหนดการฝึกอบรมพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค มีการดำเนินการ ดังนี้

2.1 ผู้วิจัยสร้างแผนการเรียนการสอน ประกอบด้วย วัตถุประสงค์การเรียนรู้สาระเนื้อหา กิจกรรมเรียนรู้ สื่อที่ใช้ และวิธีการวัดประเมินผล (ภาคผนวก ค) การสร้างแผนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค ด้วยกิจกรรมตามแนวคิดนี้โออิวิแมนนิสและการเรียนรู้ร่วมกัน มีลักษณะ ดังนี้

ตารางที่ 4 แผนการเรียนรู้การสอน

ครั้งที่ (วัน)	จำนวน ชั่วโมง	เนื้อหาและทักษะเรื่อง ความสามารถในการเผชิญ และฟื้นฝ่าอุปสรรค (AQ)	แนวคิด นีโอฮิวแมนนิส	การเรียนรู้ร่วมกัน
ช่วงเตรียมผู้เรียน				
1 วัน	3 ชั่วโมง	ชี้แจงการจัดกลุ่ม ทักษะกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน หลักและลักษณะการเรียนรู้ร่วมกัน บทบาทหน้าที่ ลักษณะการฝึกอบรมพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค		
ช่วงกิจกรรม จัดแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ การฝึกอบรมในห้อง จำนวน 21 วัน เวลารวม 52 ชั่วโมง 30 นาที และการฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง 14 วัน 14 ชั่วโมง				
			กิจกรรมตามแนวคิด นีโอฮิวแมนนิส ผู้ฝึกปฏิบัติทุกวัน คือ 1) ฝึกโยคะ ฝึกสติด้วย กายบริหารเกาซิกิ 2) คลื่นสมองคำ ผ่อน คลายให้เกิดวังครับรู้ ด้วยเสียงเพลง จินตนาการ 3) ฝึกสมาธิ 4) ให้พลังบวก สร้าง ภาพพจน์ที่ดีต่อตนเอง	กิจกรรมเรียนรู้ร่วมกัน ทุกกิจกรรมยึดหลักการ ร่วมมือกัน คือ 1) การ ฟังพาสัยซึ่งกันและ กัน 2) การมีปฏิสัมพันธ์ อย่างใกล้ชิด 3) การ ตรวจสอบความ รับผิดชอบรายบุคคล และกลุ่ม 4) ทักษะทาง สังคม 5) กระบวนการ กลุ่ม
1 ฝึกรวม ในห้อง	1.30 ชั่วโมง	พลังความสำเร็จความหมาย ของ AQ - การวิเคราะห์ข้อดี ข้อ บกพร่อง ปรับปรุงตนเอง	กิจกรรมความหมาย ของตัวเอง	กิจกรรมหมุนเวียน เรียนรู้ (อภิปราย)
2 ฝึกรวม ในห้อง	1.30 ชั่วโมง	ทฤษฎีพื้นฐานของ AQ	กิจกรรมพื้นฐานชีวิต ภาพพจน์ที่ดี	กิจกรรมร่วมกันคิดหา คำตอบ (เพื่อนสอน เพื่อน อภิปราย นำเสนอ)

ตารางที่ 4 (ต่อ) แผนการเรียนรู้การสอน

ครั้งที่	จำนวน ชั่วโมง	เนื้อหาและทักษะเรื่อง ความสามารถในการเผชิญ และฟื้นฝ่าอุปสรรค (AQ)	แนวคิด นีโอฮิวแมนนิส	การเรียนรู้ร่วมกัน
3 ฝึกรอบรม ในห้อง	1.30 ชั่วโมง	ภาษาของผู้ล้มเลิก ผู้ตั้งแคมป์ ผู้ปีนเขา	กิจกรรมคิดในมุมต่าง ทางบวก	กิจกรรมวิเคราะห์ภาษา พูด(การจัดระบบข้อมูล นำเสนอ อภิปราย)
4 ฝึกรอบรม ในห้อง	1.30 ชั่วโมง	ลักษณะปัญหาอุปสรรคใน ชีวิต ปัจจัยส่งผลกระทบ รุนแรง	กิจกรรมพลังแห่งความ เชื่อมั่น	กิจกรรมวิเคราะห์ ปัญหาอุปสรรคการ แก้ไข (การอภิปราย ระดมสมอง)
5 ฝึกรอบรม ในห้อง	1.30 ชั่วโมง	ปฏิกิริยาตอบสนองและการ ใช้กลไกการป้องกัน และ การแก้ไข - ทักษะการแก้ปัญหา	กิจกรรมควบคุมอารมณ์ ลบ	กิจกรรมทักษะการ แก้ปัญหา (เพื่อนสอน เพื่อน เกม แก้ปัญหา จากกรณีศึกษาอภิปราย)
6-7 ฝึกรอบรม ในห้อง	3 ชั่วโมง	ค้นหาและเพิ่ม AQ ของ ตนเอง	กิจกรรมสร้างความ เข้มแข็งและมองชีวิต อย่างมีหวัง	กิจกรรมค้นหา ความสามารถในการ เผชิญและฟื้นฝ่า อุปสรรค(ใช้แบบวัด คุณลักษณะ แก้ปัญหา จากกรณีศึกษา จัดระบบข้อมูล นำเสนอ)
8-10 ฝึกรอบรม ในห้อง	4.5 ชั่วโมง	องค์ประกอบสำคัญในการ เผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค : การควบคุม - ทักษะการกล้าแสดงออก	กิจกรรมสร้างกำลังใจ และความภาคภูมิใจด้วย ตนเอง	กิจกรรมฝึกการกล้า แสดงออกอย่าง เหมาะสม (แก้ปัญหา จากกรณีศึกษา การ อภิปราย จัดระบบ ข้อมูลนำเสนอ แสดง บทบาทสมมติ)
11-12 ฝึกรอบรม ในห้อง	3 ชั่วโมง	องค์ประกอบสำคัญในการ เผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค : การค้นหาสาเหตุและความ รับผิดชอบ - ทักษะการคิดอย่างมีระบบ	กิจกรรมลงเรือดำ เดียวกัน	กิจกรรมร่วมกันคิด อย่างมีระบบ (อภิปราย จัดระบบข้อมูล นำเสนอ)

ตารางที่ 4 (ต่อ) แผนการเรียนรู้การสอน

ครั้งที่	จำนวน ชั่วโมง	เนื้อหาและทักษะเรื่อง ความสามารถในการเผชิญ และฟื้นฝ่าอุปสรรค (AQ)	แนวคิด นีโอฮิวแมนนิส	การเรียนรู้ร่วมกัน
13-15 ฝึกรอบรม ในห้อง	4.5 ชั่วโมง	องค์ประกอบสำคัญในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค : ผลกระทบและการแพร่กระจาย	กิจกรรมผลกระทบและการแพร่กระจาย กิจกรรมฝึกคิดเชิงบวก	กิจกรรมหยุดความคิดทางลบ (เพื่อนสอนเพื่อน อภิปราย จัดระบบข้อมูล นำเสนอ)
16-17 ฝึกรอบรม ในห้อง	3 ชั่วโมง	องค์ประกอบสำคัญในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค : ความคงทน	กิจกรรมสร้างจินตนาการความสำเร็จ	กิจกรรมเรื่องขำๆ (ระดมสมอง เกม อภิปราย จัดระบบข้อมูล นำเสนอ)
18 ฝึกรอบรม ในห้อง	1.5 ชั่วโมง	เครื่องมือพัฒนา AQ - ทักษะการวางแผนในชีวิต	กิจกรรมทำในสิ่งที่จำเป็นต้องทำ	กิจกรรมวางแผนชีวิตในชีวิต (เพื่อนสอนเพื่อน การแก้ปัญหา อภิปราย จัดระบบข้อมูล นำเสนอ)
19-21 ฝึกรอบรม ในห้อง	4.5 ชั่วโมง	กลยุทธ์พัฒนา AQ	กิจกรรมเพิ่มพลังสติ	กิจกรรมการคิดอย่างเป็นระบบ นำเสนอผลงาน (การอภิปราย จัดระบบนำเสนองาน)
14 วัน ฝึกปฏิบัติ ด้วยตนเอง 14 ชั่วโมง		1. ฝึกโยคะ และบริหารกายเกาซิกิ 2. นอนตาย 3. คลื่นสมองต่ำ ผ่อนคลายให้เกิดภวังค์รับรู้ด้วยเสียงเพลง และจินตนาการ 4. ฝึกสมาธิ 5. ให้พลังทางบวก สร้างภาพพจน์ที่ดีต่อตนเอง		15 นาที 10 นาที 15 นาที 10 นาที 10 นาที

2.2 ผู้วิจัยสร้างกำหนดการฝึกรอบรมพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค ดังนี้

ลักษณะกำหนดการฝึกรอบรมพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยใช้การจัดกิจกรรมตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสที่ทำให้ผู้เรียนมีคลื่นสมองต่ำและผ่อนคลายเกิดภวังค์ด้วยเสียงเพลง จินตนาการ สมาธิ การฝึกโยคะ การเดินรำเกาซิกิ

การให้พลังทางบวก การสร้างภาพพจน์ตนเองด้านบวก และการปฏิบัติและฝึกฝน กิจกรรมตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสมีทั้งการฝึกปฏิบัติรายบุคคลและการฝึกเป็นกลุ่ม ด้วยกิจกรรมตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสย่อมก่อให้เกิดบรรยากาศผ่อนคลาย ผู้เรียนมีสติและสมาธิ มองโลกบวก มีวินัยเพิ่มขึ้น ประโยชน์เหล่านี้ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกัน คือ ความสัมพันธ์ที่ดีในกลุ่มภายใต้บรรยากาศที่ยอมรับนับถือ ให้เกียรติกัน การบริหารสมาชิกกลุ่มเมื่อมีความเห็นไม่ตรงกันและต้องหาข้อตกลงร่วมกัน การคิด วิเคราะห์อย่างมีสติ การแก้ปัญหาความขัดแย้งในกลุ่มอย่างสร้างสรรค์ ในขณะที่ช่วยกันการเรียนรู้ร่วมกัน ก็ช่วยเกื้อหนุนให้ผู้เรียนได้ลงปฏิบัติ พลังกลุ่มทำให้สมาชิกได้สะท้อนกลับพลังทางบวกหรือพลังแห่งความรักต่อกัน พลังกลุ่มเป็นแรงดึงดูดให้สมาชิกเปลี่ยนมุมมองโลกในแง่บวก สมาชิกกลุ่มที่ต่างมีพลังทางบวกให้กันย่อมเป็นบรรยากาศที่มีกลิ่นหอมองตำ มีความตื่นตัวและทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

กำหนดการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค ได้รับการจัดแบ่งเป็น 2 ระยะ รวมเป็นเวลา 36 วัน ดังนี้

ระยะที่ 1 ช่วงเตรียมผู้เรียน จัดปฐมนิเทศ ในวันที่ 13 พฤศจิกายน 2552 เวลา 17.00 - 20.00 น. รวมเวลา 3 ชั่วโมง ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยเริ่มฝึกผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส
2. ผู้วิจัยให้การแนะนำชี้แจงการจัดกลุ่ม ทักษะกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน

หลักและลักษณะการเรียนรู้ร่วมกัน ลักษณะกิจกรรมและตัวงาน บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้เรียน บทบาทผู้อำนวยความสะดวก ลักษณะกำหนดการฝึกอบรมพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค

3. ผู้เรียนกับผู้วิจัยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยร่วมกำหนดวัตถุประสงค์เรียนรู้ ทักษะกระบวนการ แหล่งเรียนรู้เพิ่มเติม เกณฑ์และวิธีการประเมินผล และสร้างข้อตกลงในห้องเรียนรู้ร่วมกัน ผู้วิจัยปรับปรุงเนื้อหาให้สอดคล้องกับธรรมชาติของผู้เรียน

ระยะที่ 2 ช่วงฝึกปฏิบัติ รวมเวลา 35 วัน ผู้วิจัยดำเนินการจัดฝึกอบรม ดังนี้

1. ผู้เรียนเข้ารับการฝึกอบรมในห้องอบรม ระหว่างวันที่ 16 พฤศจิกายน - 14 ธันวาคม 2552 เวลา 17.30 - 20.00 น. เป็นเวลา 21 วัน

2. ผู้เรียนฝึกปฏิบัติกิจกรรมตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสด้วยตนเอง ตามคู่มือการฝึกปฏิบัติตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส ระหว่างวันที่ 15 ธันวาคม - 28 ธันวาคม 2552 วันละ 1 ชั่วโมง เป็นเวลา 14 วัน ผู้วิจัยตรวจสอบโดยแบบประเมินตนเอง ซึ่งผู้เรียนเข้ารายงานผลวันที่ 8 มกราคม 2553

สำหรับรายละเอียดกำหนดการฝึกอบรมพัฒนาความสามารถในการเผชิญฟันฝ่าอุปสรรค มีดังนี้

ตารางที่ 5 กำหนดการฝึกอบรมพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคตาม
แนวคิดนี้โออิวิแมนนิสและการเรียนรู้ร่วมกัน

การปฏิบัติหลักทุกวัน ที่เข้าร่วมกิจกรรม	<ul style="list-style-type: none"> ▶▶ ฟឹคโยคะ และบริหารกายเกาซิกิ 15 นาที ▶▶ นอนตาย 10 นาที ▶▶ คลื่นสมองต่ำ ผ่อนคลายให้เกิดวงค์รับรู้ด้วยเสียงเพลง และจินตนาการ 15 นาที ▶▶ ฟឹคสมาธิ 10 นาที ▶▶ ให้พลังทางบวก สร้างภาพพจน์ที่ดีต่อตนเอง 10 นาที 	
ระยะที่ 1 ช่วงเตรียมผู้เรียน		จำนวน (วัน)
ชี้แจงการจัดกลุ่ม ทักษะกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน หลักและลักษณะการเรียนรู้ร่วมกัน บทบาทหน้าที่ ลักษณะการฝึกอบรมพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรค		1 (3 ชั่วโมง)
ระยะที่ 2 สาระความรู้	กิจกรรม	จำนวน (วัน)
พลังความสำเร็จความหมายของ AQ	- กิจกรรมความหมายของตัวเอง - กิจกรรมหมุนเวียนเรียนรู้	1 (ห้องฝึกอบรม)
ทฤษฎีพื้นฐานของ AQ	- กิจกรรมพื้นฐานชีวิตภาพพจน์ที่ดี - กิจกรรมร่วมกันคิดหาคำตอบ	1 (ห้องฝึกอบรม)
ภาษาของผู้ล้มเลิก ผู้ตั้งแคมป์ ผู้ปีนเขา	- กิจกรรมคิดในมุมต่างทางบวก - กิจกรรมวิเคราะห์ภาษาพูด	1 (ห้องฝึกอบรม)
ลักษณะปัญหาอุปสรรคในชีวิต ปัจจัยส่งผลความรุนแรง	- กิจกรรมพลังแห่งความเชื่อมั่น - กิจกรรมวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคการแก้ไข	1 (ห้องฝึกอบรม)
ปฏิกิริยาตอบสนองและการใช้ กลไกการป้องกัน และการแก้ไข	- กิจกรรมควบคุมอารมณ์ลบ - กิจกรรมทักษะการแก้ปัญหา	1 (ห้องฝึกอบรม)
ค้นหาและเพิ่ม AQ ของตนเอง	- กิจกรรมสร้างความเข้มแข็งและมองชีวิตอย่างมีหวัง - กิจกรรมค้นหาความสามารถในการเผชิญและ ฟื้นฟ้อุปสรรค	2 (ห้องฝึกอบรม)
องค์ประกอบสำคัญในการเผชิญ และฟื้นฟ้อุปสรรค : การควบคุม	- กิจกรรมสร้างกำลังใจและความภาคภูมิใจด้วย ตนเอง - กิจกรรมฝึกการกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม	3 (ห้องฝึกอบรม)
องค์ประกอบสำคัญในการเผชิญ และฟื้นฟ้อุปสรรค : การค้นหา สาเหตุและความรับผิดชอบ	- กิจกรรมลงเรือลำเดียวกัน - กิจกรรมร่วมกันคิดอย่างมีระบบ	2 (ห้องฝึกอบรม)
องค์ประกอบสำคัญในการเผชิญ และฟื้นฟ้อุปสรรค : ผลกระทบ และการแพร่กระจาย	- กิจกรรมผลกระทบและการแพร่กระจาย - กิจกรรมฝึกคิดเชิงบวก - กิจกรรมหยุดความคิดทางลบ	3 (ห้องฝึกอบรม)

ตารางที่ 5 (ต่อ) กำหนดการฝึกอบรมพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค
ตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและการเรียนรู้ร่วมกัน

สาระความรู้	กิจกรรม	จำนวน (วัน)
องค์ประกอบสำคัญในการเผชิญ และฟื้นฝ่าอุปสรรค : ความคงทน	- กิจกรรมสร้างจินตนาการความสำเร็จ - กิจกรรมเรื่องขำๆ	2 (ห้องฝึกอบรม)
เครื่องมือพัฒนา AQ	- กิจกรรมทำในสิ่งที่จำเป็นต้องทำ - กิจกรรมวางเป้าหมายในชีวิต	1 (ห้องฝึกอบรม)
กลยุทธ์พัฒนา AQ	- กิจกรรมเพิ่มพลังสติ - กิจกรรมการคิดอย่างเป็นระบบ - นำเสนอผลงาน	3 (ห้องฝึกอบรม)
	1. ฝึกโยคะ และบริหารกายเกษิกิ 15 นาที 2. นอนตาย 10 นาที 3. คลื่นสมองต่ำ ผ่อนคลายให้เกิดกว้างรับรู้ด้วย เสียงเพลงและจินตนาการ 15 นาที 4. ฝึกสมาธิ 10 นาที 5. ให้พลังทางบวก สร้างภาพพจน์ที่ดีต่อตนเอง 10 นาที	14 วัน ฝึกปฏิบัติ ด้วยตนเอง

2.3 การตรวจสอบคุณภาพแผนการเรียนการสอน ที่ใช้ในการฝึกอบรมพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและการเรียนรู้ร่วมกัน ผู้วิจัยได้สร้างแบบประเมินคุณภาพของแผนการเรียนการสอน ครอบคลุมเรื่องวัตถุประสงค์ เนื้อหาความรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การประเมินผล ทักษะการเรียนรู้ร่วมกันของผู้เรียน การนำไปประยุกต์ใช้ของแผนการเรียนการสอน หลังจากนั้น นำแผนการเรียนการสอนมาให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน คือ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษนอกระบบโรงเรียน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านจิตวิทยา ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิจัยการศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดการเรียนรู้ รวมถึงอาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความเหมาะสม ต่อจากนั้น นำไปให้อาสาสมัครที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน ให้ความเห็นเรื่องความเข้าใจและภาษาที่ใช้ ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขแล้วจึงนำแผนการเรียนการสอนไปทดลองใช้กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ .93

3. ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาเครื่องมือต่างๆ ในการวิจัย ดังนี้

3.1 แบบทดสอบวัดความรู้เรื่องความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค

สำหรับวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้เรื่องความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคของกลุ่มทดลอง ประกอบด้วยคำถาม 45 ข้อ มีลักษณะเป็น 4 ตัวเลือก สร้างจากหลักการ ทฤษฎีความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค ของ Stoltz (1997) โดยครอบคลุมเนื้อหาตามแผนการเรียนการสอน

3.1.1 ผู้วิจัยตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบวัดความรู้เรื่องความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค ด้วยการหาความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ภาษาและความเหมาะสมรายข้อ หลังจากนั้น นำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาที่ต้องการศึกษา (IC) แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนี IC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ผู้วิจัยทำการปรับปรุงแบบวัดความรู้ แล้วนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มทดลอง จำนวน 50 คน คัดเลือกข้อที่มีความยากระหว่าง .20 - .80 และมีอำนาจจำแนก .20 - .90 ได้จำนวน 42 ข้อ

3.1.2 ผู้วิจัยหาความเที่ยงของแบบทดสอบวัดความรู้เรื่องความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค โดยนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มทดลอง จำนวน 45 คน นำคะแนนที่ได้มาหาความเที่ยงแบบคงที่ภายในแบบคูเดอร์-ริชาร์ดสัน เท่ากับ .81

3.2 แบบสังเกตพฤติกรรมวัดกระบวนการทำงานในกลุ่มย่อย ผู้วิจัยสร้างจากองค์ประกอบการเรียนรู้ร่วมกัน 5 ประการ คือ การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน การมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด สามารถตรวจสอบความรับผิดชอบรายบุคคลและกลุ่มทำงาน ทักษะทางสังคม และกระบวนการกลุ่ม

3.2.1 ผู้วิจัยตรวจสอบคุณภาพของแบบสังเกตพฤติกรรม โดยการหาความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ภาษาและความเหมาะสมรายข้อ หลังจากนั้นนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาที่ต้องการศึกษา (IC) แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนี IC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ผู้วิจัยทำการปรับปรุงแบบสังเกตพฤติกรรมต่อไป

3.2.2 ลักษณะและเกณฑ์การให้คะแนนแบบสังเกตพฤติกรรม แบบสังเกตพฤติกรรมกำหนดเป็นมาตรวัด 4 ระดับ (สุวิมล ติรกานันท์, 2551) สำหรับรายการพฤติกรรมเป็นพฤติกรรมของผู้เรียนที่สัมพันธ์กับองค์ประกอบการเรียนรู้ร่วมกัน 5 ประการ ดังได้กล่าวแล้ว มีลักษณะดังนี้

ตารางที่ 6 แบบสังเกตพฤติกรรมวัดกระบวนการทำงานในกลุ่มย่อย

รายการพฤติกรรม	ข้อที่	ระดับการปฏิบัติ			
		สม่ำเสมอ	บ่อยๆ	นานๆ ครั้ง	ไม่ทำ เลย
การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ตัวอย่าง :- 1. พึ่งพาอาศัยคำแนะนำของเพื่อนสมาชิก ช่วยส่งเสริมบรรยากาศการอภิปราย	1,2,3				
การมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด ตัวอย่าง :- 4. ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อ ความสำเร็จของกลุ่ม	4,5,6				
ตรวจสอบความรับผิดชอบของสมาชิก รายบุคคลและกลุ่ม ตัวอย่าง :- 7. ทบทวนความรู้มาก่อนเข้ามาอภิปรายใน ห้องอบรม	7,8,9				
ทักษะทางสังคม ตัวอย่าง :- 10. ฟังความเห็นของสมาชิกอื่นอย่างเข้าใจ ก่อนเสนอความเห็นของตน หรือโต้แย้ง	10,11, 12				
กระบวนการกลุ่ม ตัวอย่าง :- 13. รวบรวมความคิดจากสมาชิกกลุ่มเพื่อการ หาข้อสรุป	13,14, 15				
รวม	15 ข้อ				

สำหรับเกณฑ์การให้คะแนน มีดังนี้

สม่ำเสมอ หมายถึง มีพฤติกรรม 4 ครั้ง หรือมากกว่า ได้รับ 3 คะแนน
 บ่อยๆ หมายถึง มีพฤติกรรม 2-3 ครั้ง ได้รับ 2 คะแนน
 นานๆ ครั้ง หมายถึง มีพฤติกรรม 1 ครั้ง ได้รับ 1 คะแนน
 ไม่ทำเลย หมายถึง ไม่ปฏิบัติเลย ได้รับ 0 คะแนน

3.3 แบบประเมินตนเอง ผู้เรียนใช้ควบคู่กับคู่มือปฏิบัติตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสซึ่ง
 ครอบคลุมการปฏิบัติด้วยตนเอง เรื่อง การฝึกโยคะ การเดินรำเกาซิกิ คลื่นสมองต่ำ ผ่อนคลายให้เกิด
 ภาวรักรับรู้ด้วยเสียงเพลงและจินตนาการ การทำสมาธิ การให้พลังทางบวก

3.3.1 ผู้วิจัยตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินตนเอง โดยการหาความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ภาษาและความเหมาะสมรายข้อ หลังจากนั้นนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาที่ต้องการศึกษา (IC) แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนี IC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ผู้วิจัยปรับปรุงให้สมบูรณ์ต่อไป

3.3.2 ลักษณะและเกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินตนเอง แบบประเมินตนเองมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า โดยกำหนดระดับพฤติกรรมของบุคคลออกเป็น 5 ระดับ มีจำนวน 16 ข้อ เกณฑ์การให้คะแนน มีดังนี้

- ผู้เรียนเลือกระดับพฤติกรรม เป็นประจำ ได้รับ 5 คะแนน
- ผู้เรียนเลือกระดับพฤติกรรม บ่อยครั้ง ได้รับ 4 คะแนน
- ผู้เรียนเลือกระดับพฤติกรรม เป็นบางครั้ง ได้รับ 3 คะแนน
- ผู้เรียนเลือกระดับพฤติกรรม นานๆครั้ง ได้รับ 2 คะแนน
- ผู้เรียนเลือกระดับพฤติกรรม แทบจะไม่ ได้รับ 1 คะแนน

ผู้วิจัยดำเนินการแปลผลคะแนน โดยใช้หลักการแปลผลค่าเฉลี่ยแล้วให้ความหมายคะแนนเฉลี่ย ดังนี้ (ประคอง กรรณสูตร, 2542)

คะแนนเฉลี่ย	การแปลผล
4.50- 5.00	ปฏิบัติตามคู่มือปฏิบัติตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสในระดับสูงมาก
3.50- 4.49	ปฏิบัติตามคู่มือปฏิบัติตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสในระดับสูง
2.50- 3.49	ปฏิบัติตามคู่มือปฏิบัติตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสระดับปานกลาง
1.50- 2.49	ปฏิบัติตามคู่มือปฏิบัติตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสในระดับต่ำ
1.00- 1.49	แทบจะไม่ปฏิบัติตามคู่มือปฏิบัติตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส

3.4 แบบประเมินรูปแบบกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค ครอบคลุมเรื่อง วัตถุประสงค์ เนื้อหาความรู้ กิจกรรมการเรียนรู้และเทคนิคการฝึกอบรม บทบาทของผู้เรียน และผู้สอน การนำไปประยุกต์ใช้ และการประเมินโดยภาพรวม แบบประเมินมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า กำหนดช่วงความรู้สึกรหรือพฤติกรรมของบุคคลออกเป็น 5 ระดับ เกณฑ์การให้คะแนน มีดังนี้

คะแนน 5 คะแนน หมายถึง ผู้เรียนมีความรู้สึกว่ารูปแบบกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค มีความเหมาะสมมากที่สุด



คะแนน 4 คะแนน หมายถึง ผู้เรียนมีความรู้สึกรูปแบบกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค มีความเหมาะสมมาก

คะแนน 3 คะแนน หมายถึง ผู้เรียนมีความรู้สึกรูปแบบกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

คะแนน 2 คะแนน หมายถึง ผู้เรียนมีความรู้สึกรูปแบบกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค มีความเหมาะสมน้อย

คะแนน 1 คะแนน หมายถึง ผู้เรียนมีความรู้สึกรูปแบบกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

ผู้วิจัยดำเนินการแปลผลคะแนน โดยใช้หลักการแปลผลค่าเฉลี่ยแล้วให้ความหมายคะแนนเฉลี่ย ดังนี้ (ประคอง วรรณสุต, 2542)

คะแนนเฉลี่ย	การแปลผล
4.50- 5.00	รูปแบบกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค เหมาะสมในระดับมากที่สุด
3.50-4.49	รูปแบบกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค เหมาะสมในระดับมาก
2.50-3.49	รูปแบบกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค เหมาะสมในระดับปานกลาง
1.50-2.49	รูปแบบกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค เหมาะสมในระดับน้อย
1.00-1.49	รูปแบบกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค เหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

3.5. คู่มือปฏิบัติสำหรับผู้เรียน

การสร้างคู่มือปฏิบัติสำหรับผู้เรียนเพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 บทนำ เป็นความรู้เรื่องความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค ครอบคลุมเรื่อง ความหมาย แนวคิดพื้นฐาน องค์ประกอบของความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค การพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค ส่วนที่ 2 เป็นคู่มือการปฏิบัติตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส ซึ่งผู้เรียนต้องฝึกฝนปฏิบัติด้วยตนเองตลอดระยะเวลา 14 วัน เนื้อหาภายในคู่มือครอบคลุมเรื่อง การฝึกโยคะ การบริหารเกาซิกิ คลื่นสมองต่ำ ผ่อนคลายให้เกิดความรู้สึกด้วยเสียงเพลงและจินตนาการ การฝึกสมาธิ การให้พลังทางบวก และส่วนที่ 3 เป็นความรู้เรื่องการเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง พร้อมการฝึกปฏิบัติด้วยการร่วมกิจกรรมเรียนรู้ร่วมกันในกลุ่มย่อยในห้องอบรม เนื้อหาภายในครอบคลุมเรื่อง แนวคิดการทำงานเป็นกลุ่ม องค์ประกอบสำคัญของการร่วมมือกัน บทบาทสมาชิกกลุ่ม ทักษะที่จำเป็นในการเรียนรู้ร่วมกัน เช่น การสื่อความหมายลักษณะผู้พูดและผู้ฟังที่ดี การอภิปราย การแก้ปัญหาความขัดแย้ง ยุทธวิธีในการสร้างสัมพันธภาพ เป็นต้น ขั้นตอนการสร้างและพัฒนาคู่มือ มีดังนี้

3.5.1 ผู้วิจัยสร้างคู่มือปฏิบัติสำหรับผู้เรียน โดยได้ปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้สามารถจัดทำคู่มือได้ครอบคลุมและถูกต้องเหมาะสม

3.5.2 ผู้วิจัยนำคู่มือปฏิบัติสำหรับผู้เรียนที่จัดทำเรียบร้อยแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ ให้ความเห็นชอบอีกครั้ง หลังจากนั้นนำมาพัฒนาปรับปรุงเพื่อใช้ในการวิจัยต่อไป

3.6 แบบวัดความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค ผู้วิจัยสร้างตามทฤษฎีความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค ของ Stoltz (1997) ครอบคลุมมิติ 4 มิติ คือ การควบคุม การค้นหาสาเหตุและรับผิดชอบต่อปัญหา ผลกระทบที่จะมาถึง และความคงทน

3.6.1 ผู้วิจัยตรวจสอบคุณภาพแบบวัดความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค ด้านความตรงตามโครงสร้าง (Construct Validity) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบจำนวน 5 ท่าน นำผลมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับกลุ่มพฤติกรรม (IC) แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนี IC เท่ากับ 0.5 หรือมากกว่าขึ้นไป นอกจากนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิยังตรวจสอบความเหมาะสม ชัดเจนด้านภาษา ผู้วิจัยนำแบบวัดมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยใช้เทคนิคการทดสอบกับกลุ่มที่รู้จัก (Known Group Method) โดยนำแบบวัดไปทดลองใช้กับอาสาสมัครที่มีลักษณะหรือประสบการณ์ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคระดับสูงและระดับต่ำ จำนวน 20 คน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

3.6.2 ผู้วิจัยตรวจสอบความเที่ยงแบบวัดความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค โดยนำแบบวัดดังกล่าวไปทดลองใช้กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 38 คน แล้วนำคะแนนจากแบบวัดมาหาค่าความเที่ยง โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้เท่ากับ .91

3.6.3 ลักษณะและเกณฑ์การให้คะแนน แบบวัดความสามารถในการเผชิญฟันผุอุปสรรคมีลักษณะเป็นมาตรวัดทัศนคติตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert) โดยกำหนดช่วงความรู้สึกของบุคคลออกเป็น 5 ระดับ ข้อคำถามเกี่ยวข้องกับสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความรู้สึกหรือพฤติกรรมที่ตอบสนองต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ข้อคำถามครอบคลุมองค์ประกอบ 4 มิติ คือ การควบคุม การค้นหาสาเหตุและรับผิดชอบต่อปัญหา ผลกระทบที่จะมาถึง และความคงทน มีลักษณะ ดังนี้

มิติของความสามารถในการเผชิญและฟันผุอุปสรรค	จำนวน (ข้อ)	ข้อคำถามที่
การควบคุม	12	1,2,3,4,17,18,19,20,33,34,35,36
การค้นหาสาเหตุและรับผิดชอบต่อปัญหา	12	5,6,7,8,21,22,23,24,37,38,39,40
ผลกระทบที่จะมาถึง	12	9,10,11,12,25,26,27,28,41,42,43,44
ความคงทน	12	13,14,15,16,29,30,31,32,45,46,47,48
จำนวนรวม	48 ข้อ	

เกณฑ์การให้คะแนนของแบบวัดความสามารถในการเผชิญและฟันผุอุปสรรค มีดังนี้

ข้อคำถามที่มีความหมายเชิงบวก

ผู้เรียนเลือกระดับความรู้สึกหรือพฤติกรรม มากที่สุด	ได้รับ	5	คะแนน
ผู้เรียนเลือกระดับความรู้สึกหรือพฤติกรรม มาก	ได้รับ	4	คะแนน
ผู้เรียนเลือกระดับความรู้สึกหรือพฤติกรรม ปานกลาง	ได้รับ	3	คะแนน
ผู้เรียนเลือกระดับความรู้สึกหรือพฤติกรรม น้อย	ได้รับ	2	คะแนน
ผู้เรียนเลือกระดับความรู้สึกหรือพฤติกรรม น้อยที่สุด	ได้รับ	1	คะแนน

ข้อคำถามที่มีความหมายเชิงลบ

ผู้เรียนเลือกระดับความรู้สึกหรือพฤติกรรม มากที่สุด	ได้รับ	1	คะแนน
ผู้เรียนเลือกระดับความรู้สึกหรือพฤติกรรม มาก	ได้รับ	2	คะแนน
ผู้เรียนเลือกระดับความรู้สึกหรือพฤติกรรม ปานกลาง	ได้รับ	3	คะแนน
ผู้เรียนเลือกระดับความรู้สึกหรือพฤติกรรม น้อย	ได้รับ	4	คะแนน
ผู้เรียนเลือกระดับความรู้สึกหรือพฤติกรรม น้อยที่สุด	ได้รับ	5	คะแนน

สำหรับระดับความสามารถในการเผชิญและฟันผุอุปสรรค แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับสูง ระดับปานกลาง และระดับต่ำ โดยใช้สูตรการหาความกว้างอัตราภาคขั้น และแปลผลดังนี้ (รัตนา สิริพานิช, 2533)

$$\begin{aligned} \text{อัตราภาคชั้น} &= \frac{\text{พิสัย}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{\text{คะแนนสูงสุดรายข้อ (5) - คะแนนต่ำสุดรายข้อ (1)}}{\text{จำนวนชั้น (5)}} \\ &= 0.8 \end{aligned}$$

นำมาแบ่งคะแนนเฉลี่ย

คะแนนเฉลี่ย	การแปลผลระดับคะแนน
4.21-5.00	ผู้เรียนมีความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค อยู่ในระดับสูง
3.41-4.20	
2.61-3.40	ผู้เรียนมีความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค อยู่ในระดับปานกลาง
1.81-2.60	ผู้เรียนมีความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค อยู่ในระดับต่ำ
1.00-1.80	

3.7 แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยใช้เพื่อสอบถามข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับปัจจัยและปัญหาจากการใช้รูปแบบกิจกรรมทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค ลักษณะแบบสัมภาษณ์ไม่มีโครงสร้างแน่นอน ผู้วิจัยสอบถามเรื่อง วัตถุประสงค์ เนื้อหาความรู้ กิจกรรมการเรียนรู้และเทคนิคการฝึกอบรม การประเมินผล ระยะเวลา ทักษะคตินักศึกษา การจัดกิจกรรมการศึกษาในสถานการณ์อื่นๆ ฯลฯ

ผู้วิจัยหาคุณภาพของแบบสัมภาษณ์โดยนำข้อคำถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาความครอบคลุม และความเหมาะสมทางภาษา หลังจากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไข

3.8 แบบทดสอบย่อย มี 2 ส่วน ส่วนที่ 1 คือ วัดความรู้เรื่องความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค มีลักษณะเป็นการเลือกตอบ ถูกหรือผิด จำนวน 10 ข้อ และส่วนที่ 2 แบบรายงานตนเอง มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 8 ข้อ ใช้หลังสิ้นสุดกิจกรรมเรียนรู้ในแต่ละวัน แบบทดสอบย่อยสอดคล้องกับเนื้อหาและทฤษฎีความสามารถในการเผชิญฟันฝ่าอุปสรรคแต่ละครั้ง ผู้วิจัยสร้างแบบทดสอบย่อยแล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาความเหมาะสมทางภาษา เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขต่อไป

ขั้นที่ 3 การทดลองใช้และศึกษาปัจจัย ปัญหาจากการใช้รูปแบบกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน

การทดลองใช้และศึกษาปัจจัย ปัญหาจากการใช้รูปแบบกิจกรรมการศึกษานอกระบบ
โรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญ
และฟันฝ่าอุปสรรค มีขั้นตอน ดังนี้

1. การออกแบบการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดรูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยกึ่งทดลอง ใช้แบบการวิจัยที่กลุ่มควบคุมไม่มี
การสุ่ม แต่มีการสอบก่อนและสอบหลัง (Nonrandomized control group, pretest posttest design)
(พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543) โดยมีผังการทดลอง ดังนี้

E	T ₁	X	T ₂
C	T ₁		T ₂
E	หมายถึง		กลุ่มทดลอง (Experimental group)
C	หมายถึง		กลุ่มควบคุม (Control group)
T ₁	หมายถึง		การสอบก่อนการทดลอง (Pretest)
T ₂	หมายถึง		การสอบหลังการทดลอง (Posttest)
X	หมายถึง		การฝึกอบรมพัฒนาความสามารถ ในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรในการวิจัย คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน ระดับชั้นปีที่ 1 ซึ่งมีอายุ
ระหว่าง 18-25 ปี

ผู้วิจัยกำหนดประชากรในการศึกษาเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนชั้นปีที่ 1
เนื่องจากนักศึกษาเผชิญปัญหาและอุปสรรคที่ชัดเจนมากและมีผลสืบเนื่องถึงอนาคตทางการศึกษา
และการประกอบอาชีพ กล่าวคือ นักศึกษาอยู่ในช่วงเปลี่ยนผ่านจากสังคมการเรียนรู้ในระดับ
มัธยมศึกษาเข้าสู่สังคมการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษา จึงมักพบปัญหาด้านการเรียน ไม่สามารถจับ
ประเด็นคำบรรยายของผู้สอนได้ ผลการเรียนตกต่ำเนื่องจากพื้นฐานความรู้ไม่พอ เรียนไม่ทันเพื่อน
ทำให้เสียกำลังใจ ผู้เรียนยังไม่สามารถค้นพบความต้องการเรียนรู้แท้จริงของตน นักศึกษาต้องเผชิญ
กับสภาพแวดล้อมทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงจากเดิมไปทั้งการคบเพื่อน เพื่อนต่างเพศ รุ่นพี่ และ
ผู้สอน จึงมักพบปัญหาอุปสรรคด้านการปรับตัวกับบุคคลรอบข้าง ความขัดแย้ง การชักจูงในทางไม่
เหมาะสม หากเขาได้รับการพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคตั้งแต่เริ่มศึกษาใน
ระดับอุดมศึกษา เขาย่อมนำความรู้ไปใช้ในระหว่างศึกษาเพื่อเพิ่มความสามารถในการเรียน การ
แก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวัน การปรับตัวและความสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้าง รวมถึงเป็นรากฐาน

สำคัญที่ทำให้ นักศึกษามีความมุ่งมั่นไปสู่เป้าหมายการศึกษาของตน ความสามารถในการเผชิญปัญหาและอุปสรรคเป็นลักษณะนิสัย ย่อมติดตัวนักศึกษาต่อไปในการประกอบอาชีพและการดำเนินชีวิต

ผู้วิจัยกำหนดคุณสมบัติของนักศึกษาที่จะเข้าร่วมการทดลอง คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 อายุ 18-25 ปี เต็มใจเข้าร่วมฝึกอบรมพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคและต้องสามารถเข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้ง ตามเวลาที่กำหนดในแผนการฝึกอบรม เป็นระยะเวลาต่อเนื่องรวม 36 วัน ผู้วิจัยกำหนดระยะเวลาการจัดแผนการฝึกอบรม โดยพิจารณาจากทฤษฎีความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคที่เชื่อว่า บุคคลใช้เวลา 21 วัน ในการสร้างลักษณะนิสัยหนึ่งขึ้นมา แล้วนิสัยเหล่านี้ก็จะค่อยๆ กลายเป็นจิตใต้สำนึกของบุคคล สอดคล้องกับ เกียรติวรรณ อมาตยกุล (2543) ที่ระบุว่างานวิจัยเกี่ยวกับจิตใต้สำนึกหลายชิ้นให้ผลสรุปว่า บุคคลใช้เวลา 21 วัน ในการเปลี่ยนแปลงข้อมูลในจิตใต้สำนึกของบุคคล ผู้วิจัยนำข้อมูลเหล่านี้เป็นเกณฑ์ส่วนหนึ่งในการกำหนดระยะเวลาการจัดกิจกรรมฝึกอบรม

ด้วยลักษณะเฉพาะของแผนการฝึกอบรมพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค ที่ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมต้องมีความพร้อมเข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้ง ตามเวลาที่กำหนดในระยะเวลาต่อเนื่อง 36 วัน เพื่อให้แผนการฝึกอบรมดังกล่าวเกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคของนักศึกษาได้อย่างเต็มที่ ผู้วิจัยจึงต้องเลือกจัดฝึกอบรมในสถานศึกษาที่มีนโยบายส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนา นักศึกษา ลักษณะของผู้เข้าร่วมฝึกอบรมพร้อมให้ความร่วมมือ ไม่สูญหาย และเข้าร่วมกิจกรรมได้ตลอดทั้งแผนการฝึกอบรมด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงขอความอนุเคราะห์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตในการจัดฝึกอบรมพัฒนาความสามารถในการเผชิญปัญหาและอุปสรรค โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ซึ่งผลจากการวิจัยสามารถนำไปสรุปอ้างอิงไปยังนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนในสถานศึกษาแห่งอื่นๆ ได้

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จากคณะต่างๆ ในมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ผู้วิจัยดำเนินการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

2.2.1 ผู้วิจัยประชาสัมพันธ์และเปิดรับสมัครนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ทุกคณะวิชา เข้าร่วมฝึกอบรมพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค โดยประสานงานกับสำนักกิจการนักศึกษาและขอความร่วมมืออาจารย์ผู้สอนในคณะต่างๆ ประชาสัมพันธ์ ดิฉประภาส

2.2.2 ผู้วิจัยดำเนินการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างอย่างมีเป้าหมาย (Purposive Sampling) ตามระเบียบวิธีการวิจัยกึ่งทดลอง โดยกำหนดคุณสมบัติ คือ เป็นนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 อายุ 18-25 ปี มีความต้องการและพร้อมจะพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค และสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ตลอดทั้งการฝึกอบรม ผู้วิจัยได้อาสาสมัครในการวิจัยจำนวน 40 คน



2.2.3 ผู้วิจัยชี้แจงกับอาสาสมัครว่าในการวิจัยนี้มีการแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม เพื่อให้ถูกต้องตามหลักการวิจัย

2.2.4 ผู้วิจัยให้อาสาสมัครทุกคนทำแบบวัดความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรค เพื่อนำคะแนนมาใช้แบ่งกลุ่ม และเก็บเป็นคะแนนจากแบบวัดก่อนการทดลอง (pretest)

2.2.5 ผู้วิจัยใช้วิธีการจับคู่เหมือน โดยจับคู่อาสาสมัครที่มีคะแนนจากแบบวัดความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคที่เหมือนหรือใกล้เคียงกันมากที่สุด แล้วแยกแต่ละคนเข้ากลุ่มทดลอง 20 คน และกลุ่มควบคุม 20 คน หลังจากนั้น นำคะแนนจากแบบวัดความสามารถในการเผชิญฝ่าฟันอุปสรรคของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มาทดสอบความแตกต่างเชิงสถิติ พบว่า ค่าเฉลี่ยจากแบบวัดความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2.6 ผู้วิจัยให้อาสาสมัครกลุ่มทดลองทำแบบทดสอบวัดความรู้เรื่องความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรค เพื่อเก็บเป็นคะแนนจากแบบทดสอบวัดความรู้ก่อนการทดลอง (pretest)

3. การดำเนินการทดลองใช้รูปแบบกิจกรรมการศึกษานอกระบบ โรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรค ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

3.1 กลุ่มทดลอง เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนที่เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรค ณ ห้องประชุมใหญ่ สำนักกิจการนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

3.2 กลุ่มควบคุม เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรค โดยนักศึกษากลุ่มนี้ได้รับความรู้ทั่วไปทางจิตวิทยา ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรค จากวิชาที่ลงทะเบียนเรียนตามปกติ รวมถึงนักศึกษากลุ่มควบคุมมีปฏิสัมพันธ์พูดคุยกับนักศึกษาในกลุ่มทดลองสม่ำเสมอ เนื่องจากสถานที่พักอยู่ใกล้เคียงกัน

3.3 ระยะเวลาในการทดลอง แบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 ผู้วิจัยเตรียมผู้เรียน จัดปฐมนิเทศ โดยแนะนำผู้เรียนเรื่อง การจัดตั้งกลุ่มหลักและลักษณะการเรียนรู้ร่วมกัน ทักษะกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน ลักษณะกิจกรรมและตัวงาน บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้เรียน บทบาทผู้อำนวยความสะดวก รวมถึงพูดคุยวางแผนการเรียนรู้ร่วมกัน การจัดประสบการณ์เรียนรู้ เพื่อเป็นข้อมูลนำมาปรับปรุงพัฒนากิจกรรมให้

สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ปฐมวัย 1 วัน วันที่ 13 พฤศจิกายน 2552 เวลา 17.00-20.00 น. รวมเวลา 3 ชั่วโมง

ระยะที่ 2 กลุ่มทดลองเข้าร่วมกิจกรรมทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค โดยแบ่งเป็นการฝึกปฏิบัติในห้องอบรม ตั้งแต่วันที่ 16 พฤศจิกายน - 14 ธันวาคม 2552 เวลา 17.30-20.00 น. รวมเวลา 21 วัน และผู้วิจัยมอบหมายให้กลุ่มทดลองฝึกปฏิบัติกิจกรรมตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส รายบุคคล ตั้งแต่วันที่ 15 ธันวาคม - 28 ธันวาคม 2552 วันละ 1 ชั่วโมง รวมเวลา 14 วัน

3.4 การจัดประสบการณ์เรียนรู้

3.4.1 การเตรียมผู้เรียนในกลุ่มทดลองก่อน ผู้วิจัยจัดปฐมวัย โดยให้คำชี้แจงคำแนะนำเรื่องการจัดตั้งกลุ่ม ทักษะกระบวนการที่จำเป็นในการทำงานร่วมกัน พฤติกรรมการทำงานในกลุ่มเรียนรู้ร่วมกันที่คาดหวัง องค์กรประกอบสำคัญของการร่วมมือกัน บทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบ ลักษณะแผนการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญฟันฝ่าอุปสรรค ผู้วิจัยแจกคู่มือฝึกปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ควบคู่ไปกับการฝึกปฏิบัติด้วยการร่วมกิจกรรมในกลุ่มย่อยในห้องอบรม ในการเตรียมผู้เรียนนี้ ผู้วิจัยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมคิด อภิปราย แสดงความคิดเห็นในการวางแผนการเรียนรู้ จัดหาแหล่งเรียนรู้ ตลอดจนการประเมินผลเรียนรู้

3.4.2 การดำเนินกิจกรรมเรียนรู้ มีลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.4.2.1 ขั้นนำ ผู้สอนอธิบายวัตถุประสงค์กิจกรรม ขั้นตอน กติกา วิธีการร่วมกิจกรรม ลักษณะชิ้นงานที่มอบหมาย กำหนดกลุ่ม อธิบายวิธีการประเมินผล ผลงานที่ผู้สอนคาดหวังจากผู้เรียน รวมถึงการจูงใจผู้เรียนเข้าสู่บทเรียน

3.4.2.2 ขั้นดำเนินการเรียนรู้ ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือทำกิจกรรมตามขั้นตอนเอง เป็นการปฏิบัติทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม ค้นคว้าหาสิ่งที่ต้องการรู้ด้วยตนเองให้เกิดความเข้าใจ การคิดวิเคราะห์ โดยใช้การจัดกิจกรรมเรียนรู้ร่วมกัน ได้แก่ การอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้ ความรู้สึก การสอนโดยเพื่อน การแก้ปัญหา กรณีศึกษา การจัดระบบข้อมูลนำเสนอ การเขียน การทำงานเป็นกลุ่มย่อยโดยมีขั้นตอนที่ชัดเจน การร่วมกันสร้างรายงานหรือผลงานที่มีชัดเจน เป็นต้น

3.4.2.3 ขั้นสรุปผล ผู้เรียนเป็นผู้สรุปความรู้ ข้อค้นพบ ประเด็นสำคัญที่ได้จากกิจกรรม เสริมแรงกันและกันในการเรียนรู้ รวมถึงมีการสะท้อนกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อการปรับปรุงที่ดีขึ้น ผู้สอนสามารถชี้ประเด็นมุมมองสำคัญๆ เพิ่มเติมรายละเอียดที่ผู้เรียนได้พูดคุยกัน หรือชี้แนะแนวคิดมุมมองใหม่ๆ ให้พิจารณา

3.4.3 การกำกับดูแลและให้ความช่วยเหลือ มีรายละเอียด ดังนี้

3.4.3.1 สังเกตการณ์ทำงานร่วมกันในกลุ่ม ผู้เรียนมีการร่วมมือกันในการ

เรียนรู้หรือไม่ ผู้เรียนเข้าใจตัวงานที่ได้รับมอบหมายหรือไม่ ผู้เรียนรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ในกลุ่มหรือไม่

3.4.3.2 ให้ความช่วยเหลือ ชี้แจง ชี้แนะ ช่วยเหลือสมาชิกกลุ่มแก้ปัญหาในการทำงานของกลุ่มได้

3.4.4 บทบาทผู้เรียน นักศึกษาเป็นผู้ลงมือกระทำกิจกรรมเอง ค้นคว้าหาความรู้ หรือสิ่งที่ต้องการด้วยตนเอง เป็นผู้อภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนผู้มีความรู้ พึ่งพาอาศัยกันและกัน ร่วมมือกัน รับผิดชอบงานของตนและช่วยเหลือเพื่อนสมาชิก มีการสื่อสารนำเสนอ งานและข้อค้นพบต่อเพื่อนสมาชิก

3.4.5 บทบาทผู้สอนและการสอน ในกลุ่มทดลอง มีดังนี้

3.4.5.1 ผู้วิจัยเตรียมผู้เรียนให้เกิดความเข้าใจก่อนเริ่มกิจกรรม โดยอธิบาย วัตถุประสงค์ ลักษณะตัวงาน สิ่งที่คุณเรียนต้องกระทำ ขั้นตอนวิธีการทำงาน ผลลัพธ์ที่ต้องการ พฤติกรรมที่ต้องการ การประเมินผล ตลอดจนสร้างบรรยากาศแบบพึ่งพาอาศัยกันและกันและการร่วมมือกัน

3.4.5.2 ผู้วิจัยกำหนดตัวงาน มอบหมายงาน บริหารภายในห้องอบรมโดยภาพรวม สร้างเงื่อนไขการเรียนรู้ร่วมกันขึ้น เป็นผู้ร่วมเรียน สนับสนุนให้ผู้เรียนอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น วิเคราะห์ วิพากษ์ สร้างบรรยากาศผ่อนคลายเอื้อต่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ซึ่งประเด็นมุมมองสำคัญของกลุ่มผู้เรียน เพิ่มเติมรายละเอียดที่ผู้เรียน ได้พูดคุยหรือชี้แนะแก่ศึกษามุมมองใหม่ๆ ให้พิจารณา รวมทั้งสังเกตพฤติกรรมการทำงานในกลุ่มย่อย

4. การประเมินผลการเรียนรู้และการประเมินผลกระบวนการ

การประเมินผลการเรียนรู้และการประเมินผลกระบวนการ ผู้วิจัยดำเนินการประเมินกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ภายหลังจากทดลอง ดังนี้

4.1 ประเมินผลการเรียนรู้ คือ ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค ด้วยแบบวัดความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นจากหลักการ ทฤษฎีความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคของ Stoltz มีจำนวน 48 ข้อ โดยครอบคลุมองค์ประกอบหลัก 4 มิติ ของความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค

4.2 ประเมินผลการเรียนรู้ คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ เรื่อง ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค ด้วยแบบทดสอบวัดความรู้เรื่องความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค มีจำนวน 42 ข้อ

4.3 ประเมินผลกระบวนการ คือ พฤติกรรมการทำงานตามหลักการเรียนรู้ร่วมกัน ด้วยแบบแบบสังเกตพฤติกรรมวัดกระบวนการทำงานในกลุ่มย่อย จำนวนรวม 15 ข้อ

5. ศึกษาปัจจัยและปัญหาจากการใช้รูปแบบกิจกรรมการศึกษาของระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

5.1 ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์บุคคล 2 กลุ่ม คือ อาจารย์ผู้สอนและผู้บริหาร จำนวนรวม 4 ท่าน และสุ่มสัมภาษณ์กลุ่มทดลอง จำนวน 11 คน เพศชาย 5 คน และเพศหญิง 6 คน หลังสิ้นสุดแผนการฝึกอบรมพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค โดยใช้การสัมภาษณ์แบบตัวต่อตัว ระหว่างวันที่ 10 มกราคม ถึง 10 กุมภาพันธ์ 2553 ผู้วิจัยตรวจสอบข้อมูลโดยขออนุญาตบันทึกเทปการสัมภาษณ์ และมีผู้ช่วยบันทึกข้อมูลการสัมภาษณ์ 1 คน ทั้งนี้เพื่อตรวจสอบข้อมูลจากการสัมภาษณ์ให้ได้ข้อมูลถูกต้องน่าเชื่อถือ จากการสัมภาษณ์ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับปัญหาของการจัดกิจกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค ผู้วิจัยจัดทำดัชนีและสร้างข้อสรุป

5.2 ผู้วิจัยนำข้อมูลมาสรุป โดยเรียบเรียงในลักษณะพรรณนา นำเสนอขอความเห็นชอบอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตอบปัญหาการวิจัย ปัจจัยและปัญหาจากการใช้รูปแบบกิจกรรมการศึกษา

6. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

6.1 อธิบายสถานการณ์ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเอกชน ด้วยค่าเฉลี่ยมัธยฐานและเลขคณิต

6.2 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนจากแบบวัดความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค ก่อนและหลังการทดลอง สำหรับกลุ่มทดลอง ด้วยค่าสถิติ t-test (t-test dependent)

6.3 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนจากแบบทดสอบวัดความรู้เรื่องความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค ก่อนและหลังการทดลอง สำหรับกลุ่มทดลอง ด้วยค่าสถิติ t-test (t-test dependent)

6.4 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนจากแบบวัดความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค หลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมด้วยค่าสถิติ t-test (t-test independent)

6.5 แบบสังเกตพฤติกรรมวัดกระบวนการทำงานในกลุ่มย่อย โดยการหาค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนน

6.6 แบบประเมินตนเอง เพื่อใช้ควบคู่กับคู่มือปฏิบัติตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสเพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค โดยการหาค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนน

6.7 แบบประเมินรูปแบบกิจกรรมการศึกษาระบบโรงเรียนตามแนวคิด

นีโอฮิวแมนนิสและการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค
ครอบคลุมด้านวัตถุประสงค์ เนื้อหาความรู้ กิจกรรมการเรียนรู้และเทคนิค บทบาทผู้เรียนและ
ผู้สอน การนำไปประยุกต์ใช้ และการประเมินโดยภาพรวม โดยหาค่าเฉลี่ยมัชฌิมเลขคณิต

6.8 แบบสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลปัจจัยและปัญหาจากการใช้รูปแบบกิจกรรมการศึกษา
นอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาความ สามารถใน
การเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค โดยใช้การบันทึกข้อมูล ทำดัชนีข้อมูลเพื่อสร้างข้อสรุป